

SOPHIE HANNAH

De andere helft leeft

 DE KERN

Donderdag 13 december 2007

Ik wilde eerst helemaal niet gaan.

Drie seconden geleden – vier – zei ik nog: ‘Oké.’ Maar Aidan keek naar me. Afwachtend. Ik slikte in wat ik had willen zeggen: ‘*Waarom ik? Jij komt ermee – waarom begin jij niet?*’ Als ik dat had gezegd, zou hij denken dat ik hem niet vertrouw, en ik wilde het moment niet bezoedelen door iets kinderachtigs te zeggen.

De lucht om ons heen voelde geladen van de gespannen voorgevoelens. De energie straalde uit de klamme houdgreep van onze handen. ‘Alles hoeft niet,’ fluisterde Aidan. ‘Gewoon... zo veel als we kunnen...’ Niet in staat zijn zin af te maken, besloot hij dat hij al genoeg had gezegd. ‘Zo veel als we kunnen,’ zei hij nog eens, met nadruk op het laatste woord. Zijn warme adem sloeg om de paar seconden tegen mijn huid, als een luchtgolf die steeds maar teruggleed en weer over me heen sloeg. We waren niet weg geweest van onze plek aan het voeteneind van het bed, voor de spiegel, maar het leek ineens alsof alles veel sneller ging. Onze gezichten glommen van het zweet, alsof we kilometers hadden gerend, terwijl onze bewegingen in feite – de draaideur van het hotel door, naar de receptie, de lift in en uit, de lange met spotjes verlichte gang door tot aan de gesloten deur met een gouden ‘436’ erop – traag en weloverwogen waren geweest, duizend hartslagen per voetstap. We wisten allebei wat er in de kamer op ons wachtte, iets wat je maar beperkt kon uitstellen.

‘Zo veel als we kunnen,’ echode ik Aidans woorden. ‘En verder geen vragen.’

Hij knikte. Ik zag zijn ogen glanzen in de niet-verlichte kamer en ik wist hoeveel het voor hem betekende dat ik ja had gezegd. Mijn

angst was er nog, zat nog ineengedoken binnen in me, maar inmiddels was ik beter in staat om mezelf onder controle te houden. Ik had er een concessie uit weten te slepen: geen vragen. Ik had de zaak in de hand, maakte ik mezelf wijs.

‘Ik heb iets stoms gedaan. Meer dan stom. Iets slechts.’ Mijn stem klonk te hard, dus ging ik zachter praten. ‘Twee mensen.’ Hun namen uitspreken was onmogelijk. Ik probeerde het niet eens. Zelfs in mijn gedachten kan ik hen niet noemen. Ik hou het maar op ‘Hem’ en ‘Haar’.

Op dat moment wist ik dat ik Aidan niet meer kon geven dan de naakte feiten, ook al gloeide elk woord van het hele verhaal in mijn hoofd. Geen mens zou geloven hoe vaak ik het voorbij laat komen, het ene onverdraaglijke detail na het andere. Net als aan een korstje krabben, of eigenlijk, meer alsof je met een scherpe nagel een stukje rauw, vochtig vlees pulkt uit een wond die je nooit lang genoeg met rust hebt gelaten, zodat het korstje geen kans had.

Ik heb iets ergs gedaan. Ik hoop steeds maar dat ik een nieuwe openingszin weet te verzinnen, maar ik weet tegelijk dat er geen andere openingszin is. Als ik geen schuld had, was het nooit gebeurd.

‘Het is al heel lang geleden. Ik ben ervoor gestraft.’ Mijn hoofd bonkte, alsof er een kleine, harde machine in mijn hersenen rond-draaide. ‘Zwaar. Ik ben er nooit... ik ben er nog steeds niet overheen. Over de onredelijkheid en... wat er met mij is gebeurd. Ik dacht dat ik er aan kon ontsnappen door weg te gaan, maar...’ Ik haalde mijn schouders op en probeerde een gelatenheid te veinzen die ik niet voelde.

‘De ergste dingen verstoppen zich en achtervolgen je waar je ook gaat,’ zei Aidan.

Zijn vriendelijkheid maakte het alleen maar moeilijker. Ik haalde mijn hand uit die van hem en ging op de rand van het bed zitten. Het was een afschuwelijke kamer die we hadden geboekt: hij had de hoge, smalle afmetingen van een telefooncel en de hele boel zat onder de groene en blauwe ruitjes – de gordijnen, de spreij, de stoelen – met een raster van rode lijntjes die elk ruitje scheidde van zijn burens. Als ik naar het patroon staarde, vervormde het voor mijn ogen. Ik

hoefde alle andere kamers van het Drummond Hotel niet te zien om te weten dat die er precies zo uitzagen. Er hingen drie schilderijtjes, een boven de televisie, en twee op de holle wand die de kamer van de badkamer scheidde. Die zouteloze landschappen die vooral graag genegeerd wensten te worden, met zo kleurloos mogelijke kleuren. Buiten, aan de andere kant van de dikke, rechthoekige dubbele beglazing die de begrenzing van de kamer vormde, lag Londen erbij als een rusteloze grijze vlek met gele spikkels waarvan ik wist dat die me de hele nacht uit mijn slaap zou houden. Ik wilde in het stikdonker zijn, blind en ongezien.

Waarom nam ik eigenlijk de moeite met deze schijnbekentenis? Wat had het voor zin om de enige versie van de gebeurtenissen te vertellen die ik hardop durfde uit te spreken – een abstracte schaduw, een sjabloon dat je op zoveel verhalen los kunt laten?

‘Het spijt me,’ zei ik tegen Aidan. ‘Het is niet dat ik niet wil dat je het weet, maar... Ik kan het gewoon niet zeggen. Ik krijg de woorden niet gezegd.’ Een leugen. Ik wilde niet dat hij het wist. Ik wilde hem alleen tevredenstellen door te doen alsof we het allebei aan elkaar zouden vertellen, maar dat was niet hetzelfde. Als ik had gewild dat hij het wist, had ik ook kunnen beloven hem de map onder mijn bed thuis te laten zien: het transcript van de hoorzittingen, de brieven, de krantenartikelen.

‘Het spijt me dat ik je zo weinig heb verteld,’ zei ik. Ik moest huilen. De tranen waren er al; ik voelde ze vanbinnen, ze stokten in mijn keel en mijn borst, maar ik kreeg ze niet naar buiten geperst.

Aidan knielde voor me neer, liet zijn armen rusten op mijn knieën en keek me intens aan, zodat ik niet weg kon kijken. ‘Ik vind het niet zo weinig,’ zei hij. ‘Ik vind het veel.’ Op dat moment besepte ik dat hij niet zou terugkomen op onze afspraak. Hij zou me verder geen vragen stellen. Mijn lichaam zakte in elkaar, slap van opluchting.

Ik vertoonde geen enkel teken dat ik nog meer wilde zeggen. Aidan moet hebben aangenomen dat ik aan het eind was van het non-verhaal dat ik niet eens had verteld. Hij kustte me en zei: ‘Wat je ook hebt gedaan, het maakt niet uit voor wat ik voor je voel. Ik ben echt heel trots op jou. Vanaf nu is het een makkie.’ Ik probeerde hem

op bed te trekken. Ik wist niet precies wat dat ‘het’ was, wat volgens hem nu zo’n makkie zou zijn. Misschien doelde hij op de eerste keer dat we samen vreeën, of de rest van ons leven samen, de hele rest. Ik had mijn vorige leven achter me gelaten, en nu had ik een nieuw leven met Aidan. Een deel van mij – een groot, luidruchtig en hardnekkig deel – kon het niet geloven.

Ik maakte me niet druk om de seks, niet meer. Aidans plan had gewerkt, alleen niet zoals hij had gehoopt. Ik had hem maar een beetje toevertrouwd, en ik wilde nu dolgraag alles doen behalve praten. Ik wilde fysiek contact om de woorden mee af te weren.

‘Wacht,’ zei Aidan. Hij stond op. Het was zijn beurt. Ik wilde het helemaal niet weten. Hoe zouden de dingen die iemand in het verleden heeft gedaan geen invloed kunnen hebben op wat je in het heden van iemand vindt? Ik wist te veel over het allerergste wat mensen elkaar aan kunnen doen om Aidan dezelfde geruststelling te kunnen geven als hij mij had gegeven.

‘Ik heb iemand gedood, jaren geleden.’ Er was geen nadruk, geen klank in zijn stem. Het was alsof hij het oplas van de autocue, en elk woord los van het andere, contextloos, op een scherm opdoemde.

Ik had een vreselijke gedachte: *een man. Laat het in godsnaam een man zijn.*

‘Ik heb een vrouw gedood,’ zei Aidan in antwoord op mijn niet-uitgesproken vraag. Zijn ogen stroomden over. Hij snoof, knipperde met zijn ogen.

Mijn lichaam begon zich te vullen met een nieuw, scherp verdriet, eentje dat ik, dat wist ik zeker, niet langer dan een paar tellen kon verdragen. Ik was wanhopig, kwaad, vol ongeloof, maar niet bang.

Dat was ik pas toen Aidan zei: ‘Ze heette Mary. Mary Trelease.’

1

Vrijdag 29 februari 2008

Daar is ze. Ik zie haar gezicht en profiel. Het duurt maar een seconde, terwijl haar auto langs me rijdt, maar ik weet zeker dat zij het is. Inspecteur Charlotte Zailer. Als ze dadelijk de parkeerplaats die gereserveerd is voor bezoekers links laat liggen, weet ik of ik gelijk heb.

Inderdaad. Ik zie haar zilveren Audi inhouden en parkeren in de vakken met het bordje 'uitsluitend voor politie'. Ik stop mijn ijskoude handen in mijn jaszakken en warm ze een paar seconden aan de wollige warmte voor ik het artikel uit de *Rawndesley & Spilling Telegraph* eruit trek. Terwijl Charlotte Zailer uit haar auto stapt, zich niet bewust van mijn aanwezigheid, vouw ik het artikel uit en kijk nog eens naar de foto. Dezelfde hoge jukbeenderen, dezelfde kleine maar volle mond, dezelfde kleine, puntige kin. Ze is het, zeker weten, hoewel ze nu langer haar heeft, tot op haar schouders, en hoewel ze vandaag geen bril draagt. Ze huilt ook niet. Op het zwart-witfotootje rollen er tranen over haar wangen. Ik vraag me af waarom ze die eigenlijk niet heeft afgeveegd, ze wist toch dat de pers er zou zijn, met camera's. Misschien had iemand wel gezegd dat het beter zou vallen bij het publiek als ze er aangedaan uitzag.

Ze hijst haar bruinleren tas over haar schouder en begint in de richting van het dreigende roodstenen gebouw te lopen dat een lange, vierkante schaduw over de parkeerplaats werpt: het politiebureau van Spilling. Ik wil haar volgen, maar mijn benen bewegen niet. Huiverend duik ik ineen naast mijn auto. Door het contrast met de winterzon op mijn gezicht voelt mijn lijf nog kouder.

Er is geen verband tussen het gebouw voor me en het enige andere

politiebureau waar ik ooit binnen ben geweest – dat is wat ik mezelf moet voorhouden. Het zijn maar gewoon twee gebouwen, net zoals bioscopen en restaurants gebouwen zijn, en ik verstijf ook nooit van angst als ik langs de Spilling Picture House of de Bay Tree Bistro loop.

Inspecteur Zailer loopt langzaam richting ingang: een dubbele glazen deur met een bordje ‘receptie’ erboven. Ze rommelt in haar handtas. Het is er zo eentje waar ik een hekel aan heb: lang en slap, met een belachelijke hoeveelheid ritsjes, gespjes en uitstekende zijvakken. Ze trekt er een pakje Marlboro Light uit, gooit het weer terug, haalt dan haar mobiele telefoon tevoorschijn, wacht even en ramt dan op de toetsen met haar duim. Ik zou haar nog gemakkelijk kunnen inhalen.

Toe dan. Ga. Ik verroer me niet.

Dit is totaal anders dan de vorige keer, hou ik mezelf voor. Dit keer kom ik hier uit vrije wil.

Als je dat zo kunt noemen.

Ik ben hier omdat het enige alternatief zou zijn dat ik terugga naar Mary’s huis.

Gefrustreerd klem ik mijn kaken op elkaar om het klappertanden te stoppen. In al mijn boeken gaat het over het nut van het inwendig herhalen van bemoedigende mantra’s. *Zinloos*. Je kunt jezelf eindelijk verstandig toespreken, maar of die woorden ook werkelijk beklijven in je hoofd en beïnvloeden hoe je je werkelijk voelt, is een heel ander verhaal. Waarom zijn er zoveel mensen die geloven dat woorden intrinsieke macht hebben?

Er wurmt zich een leugen in mijn gedachten naar boven die ik ooit als puber heb verteld. Ik deed net of ik iets van deze strekking tegen mijn vader had gezegd, maar dan over de Bijbel. Toen heb ik tegen mijn vrienden lopen opscheppen over de verschrikkelijke ruzie die er toen ontstond. ‘Het zijn maar woorden, pap. Iemand, of misschien wel een heleboel mensen, zijn er duizenden jaren geleden eens voor gaan zitten, en hebben toen het hele zootje uit hun duim gezogen. Ze hebben een verhaal geschreven. Net zoiets als Jackie Collins.’ Die leugen rolde er gemakkelijk uit, want die woorden za-

ten altijd al in mijn hoofd, al had ik nooit de moed om ze hardop uit te spreken. Mijn vriendinnen op school wisten dat Jackie Collins mijn lievelingsschrijfster was; ze hadden alleen geen idee dat ik haar boeken in lege maandverbandverpakkingen onder mijn bed verstopte.

Uiteindelijk zet de walging me in beweging: het besef dat ik aan mijn vader denk om mezelf te ontmoedigen, als excuus om het op te geven. Charlotte Zailer loopt naar de deur en verdwijnt er bijna door naar binnen. Ik begin op haar toe te rennen. Er is iets in mijn schoen terechtgekomen dat mijn voet nu pijn doet. Straks ben ik nog te laat. Tegen de tijd dat ik bij de receptie ben, is zij allang een of ander kantoor in verdwenen, waar ze koffiezet, en aan haar werkdag begint. 'Wacht!' gil ik. 'Toe nou, wacht!'

Ze stopt en draait zich om. Toen ze de trap op liep heeft ze haar jas losgeknoopt en ik zie dat ze een uniform draagt. De twijfel legt me lam, als een onzichtbare schop tegen mijn benen, en dan duik ik weer naar voren, wankelend. Een inspecteur draagt geen uniform. Wat als zij het niet is?

Ze loopt nog steeds op me af. Ze zal wel denken dat ik dronken ben, omdat ik zo over de parkeerplaats zwalk. 'Moet u mij hebben?' roept ze.

Andere mensen die in en uit hun auto's stappen, kijken ook naar me. Ze hebben me horen schreeuwen, en hoorden de wanhoop in mijn stem. Mijn grootste nachtmerrie: door iedereen te worden gezien. Vreemden. Ik kan niet praten. Ik voel me verward, warm en koud tegelijk, op verschillende plekken in mijn lijf. Ik weet niet meer zeker of ik nu wel of niet wil dat deze vrouw Charlotte Zailer is.

Ze staat nu bij me. 'Gaat het wel?' vraagt ze.

Ik doe een stap naar achter. Het ding in mijn schoen drukt in de huid tussen mijn kleine teen en die ernaast als ik mijn gewicht op mijn linkervoet zet. 'Bent u inspecteur Charlotte Zailer?'

'Vroeger wel, ja,' zegt ze, nog altijd met een glimlach, maar meer op haar hoede. 'Nu ben ik gewoon weer brigadier Zailer. Kennen wij elkaar?'

Ik schud mijn hoofd.

‘Maar u weet wel wie ik ben.’

Ik heb talloze keren geoefend wat ik tegen haar wil zeggen, maar ik heb me daarbij nooit afgevraagd wat zij tegen mij zou zeggen.

‘Hoe heet u?’

‘Ruth Bussey.’ Ik wapen mezelf tegen het vallende muntje, maar er valt niks.

‘Goed. Nou, Ruth, ik werk tegenwoordig als wijkagent in Spilling. Woon je in Spilling?’

‘Ja.’

‘Maar dit is geen zaak voor een wijkagent, hè? Je wilde iemand van de recherche spreken?’

Ze mag me niet op iemand anders afschuiven. Mijn hand sluit zich om het stukje krant in mijn zak. ‘Nee, ik wil met u praten. Het hoeft niet lang te duren.’

Ze kijkt op haar horloge. ‘Waar gaat het over? En waarom moet je mij hebben? Ik wil toch graag weten hoe je wist wie ik ben.’

‘Het is... mijn vriend,’ zeg ik op vlakke toon. Het wordt er niet eenvoudiger op om de woorden te zeggen als we binnen zijn. Als ik haar nu maar vertel waarom ik hier ben zal ze wel ophouden te vragen hoe ik haar naam ken. ‘Hij denkt dat hij iemand heeft vermoord, maar dat ziet hij verkeerd.’

Charlotte Zailer monstert me van top tot teen. ‘Dat ziet hij verkeerd?’ Ze zucht. ‘Oké, nu heb je mijn aandacht. Laten we naar binnen gaan, dan kunnen we het erover hebben.’

Terwijl we lopen beweeg ik mijn voet in mijn schoen, en probeer ik los te wrikken wat zich daar in de zachte huid onder mijn tenen probeert te boren. Het geeft niet mee. Ik voel iets nats en plakkerigs: bloed. *Negeren, geen aandacht aan schenken.* Ik loop achter brigadier Zailer aan naar de receptie, waar nog meer mensen zijn – sommige in uniform, andere in blauwe poloshirts met daarop de woorden ‘Politie Medewerker’. Er is hier veel blauw: het visgraattapijt op de vloer, twee nepsuède banken in de hoek. Een lange balie van blank gelakt vurenhout met een afgerond einde steekt uit de muur als een ontbijtbar midden in een keuken.

Brigadier Zailer houdt een man van middelbare leeftijd aan. Hij

heeft een bierbuik, een kin met een kuiltje erin en pluizig grijs haar. Hij noemt haar Charlie, niet Charlotte. Ik duw met mijn rechterhand tegen mijn jaszak en herinner me aan dat wat zij en ik gemeen hebben – wat Charlie en ik gemeen hebben – maar eigenlijk heb ik me nog nooit van mijn leven zo alleen gevoeld en het enige wat me er nu van weerhoudt om weg te rennen is de pijn in mijn voet.

Nu ik haar heb gezegd wat ik net heb gezegd, zou ze achter me aan rennen. Ze kan toch niet anders? Ze zou me achterna komen en me te pakken nemen.

‘Kom,’ zegt ze tegen me als ze uitgepraat is met de grijze man. Ik strompel achter haar aan. Het is een opluchting om eindelijk alleen met haar te zijn, in een hal met stenen muren die er veel ouder uitziet dan de receptie. Op de achtergrond hoor ik water stromen. Ik kijk om me heen, maar ik zie niet waar dat geluid vandaan komt. Langs de muren aan beide kanten, aan de stenen, hangen op ooghoogte allerlei lijsten. Rechts van me hangt een serie ingelijste posters – over huiselijk geweld, het delen van spuiten, samenwerken aan veiligheid in de buurt. Aan de overkant hangen etsen van allerlei straten in Spilling. Ze zijn sfeervol, op een rafelige manier, en geven het benauwde, claustrofobische gevoel van het web van straatjes in het oudste deel van de stad met zijn ongelijke huizen- en winkelgevels en straatjes met kinderkopjes goed weer. Ik voel een steek van sympathie voor de kunstenaar, in de wetenschap dat zijn of haar werk hier alleen tentoongesteld hangt vanwege de plaatselijke noot. Niemand heeft waardering voor deze prenten om wat ze werkelijk waard zijn, als kunstwerk.

‘Gaat het?’ vraagt Charlie Zailer aan me, en ze wacht tot ik haar heb ingehaald. ‘Je loopt mank.’

‘Ik ben gisteren door mijn enkel gegaan,’ zeg ik, en ik voel een blos over mijn gezicht trekken,

‘O ja?’ Ze draait zich om en dwingt me tot stilstand. ‘Verzwikte enkels zwellen meestal op tot ze twee keer zo dik zijn. Die van jou lijkt me niet gezwollen. Het lijkt me eerder dat je iets aan je voet hebt. Heeft iemand je pijn gedaan, Ruth? Je ziet er niet uit. Heeft je vriend je misschien iets gedaan?’

‘Aidan?’ Ik denk aan de manier waarop hij de rechte lijn van roze littekenweefsel kust die vlak onder mijn ribben begint en dan over mijn buik loopt. Hij heeft nooit gevraagd hoe het daar komt, niet tijdens die eerste nacht in Londen en later ook nooit.

Hij is niet in staat iemand iets aan te doen. Dat weet ik zeker.

‘Aidan?’ herhaalt Charlie. ‘Heet hij zo, je vriend?’

Ik knik.

‘Heeft Aidan jou iets aangedaan?’ Ze vouwt haar armen over elkaar en blokkeert het gangpad zodat ik niet langs haar kan. Ik weet trouwens niet eens waar we naartoe gaan. Dus ik heb geen andere keus en wacht af.

‘Nee. Ik heb... een grote blaar op mijn voet, meer niet. Het doet pijn als die langs mijn schoen wrijft.’

‘Waarom zeg je dat dan niet? Waarom beweer je dan eerst dat je door je enkel bent gegaan?’

Ik begrijp niet waarom ik zo moet hijgen. Ik klem mijn tanden op elkaar, tegen de pijn in mijn voet en tegen haar manier van doen. Door wat zij heeft meegemaakt had ik verwacht dat ze vriendelijk zou zijn. Begripvol.

‘Ik zal je zeggen wat we gaan doen,’ zegt ze luid en duidelijk, alsof ze het tegen een klein kind heeft. ‘Ik zet jou in een van onze spreekkamers, en dan regel ik een kop thee voor ons, en daarna ga ik op zoek naar een pleister voor je voet...’

‘Ik hoef geen pleister,’ zeg ik. Er parelen nieuwe druppeltjes zweet op mijn bovenlip. ‘Echt, er is niks aan de hand. U hoeft niet...’

‘...En dan hebben we het daarna over je vriend. Aidan.’ Ze begint weer te lopen. Ik moet bijna hollen om haar bij te houden. Is dit een test? De pijn is er nu de hele tijd; ik stel me een diepe gutsende inkeping tussen mijn tenen voor, en hoe dat wat de wond heeft veroorzaakt zich met elke stap dieper naar binnen dringt. Ik doe ontzettend mijn best om er niet aan te denken. Het is als een draad die zich steeds strakker om mijn gedachten windt. Mijn ogen sluiten doet pijn. Ik ben me bewust van het geluid van mijn ademhaling, van de lucht die mijn longen uit stroomt en die zich weer naar binnen moet laten slepen.

Ik loop achter Charlie Zailer aan een hoek om en dan bevinden we ons in weer een andere gang, waar het killer is dan in de vorige, met ramen langs een kant. Hier hangen geen posters, alleen ingelijste certificaten, allemaal met een officieel uitzierend stempel erop, maar ze hangen heel hoog, en we lopen te snel, dus ik kan niet lezen wat er staat.

Ik blijf staan als ik voor ons een lichtgroene deur zie. Ik heb dit al een keer eerder gedaan: door een lange gang lopen, op weg naar een gesloten deur. Groen. Donkergroen.

‘Ruth?’ Brigadier Zailer roept me, en knipt met haar vingers in de lucht. ‘Je lijkt wel in shock. Wat is er aan de hand? Komt het door je voet?’

‘Niks. Er is niks aan de hand.’

‘Heb je astma? Heb je een inhaler bij je?’

Astma? Waar heeft ze het over? ‘Er is echt niks mis,’ verzeker ik haar.

‘Nou, kom op dan.’ Als ik me niet verroer, keert ze subiet om, pakt mijn arm en stuurt me met een hand door de gang terwijl ze iets zegt over thee en koffie dat gecompliceerder klinkt dan een eenvoudige ja-nee vraag. Ik mompel ‘Graag’, in de hoop dat dat het juiste antwoord is. Ze doet de lichtgroene deur open, dirigeert me naar een stoel en zegt dat ik daar op haar moet wachten. Ik wil niet dat ze me alleen laat, maar ik wil het haar niet vragen, want ik weet best hoe kinderachtig dat klinkt.

In de kamer staan nog twee andere stoelen, een prullenbak en een tafel met een witte cyclaam erop. De plant is te groot voor de pot. Hij moet hier al een poosje staan, maar hij krijgt wel regelmatig water, anders zou hij niet zo welig in het blad zitten. Welke idioot geeft een plant elke dag water zonder te zien dat hij wel eens in een grotere pot mag.

Groen. De deur van onze kamer in het Drummond Hotel in Londen was ook groen. Eén avond van mijn leven, één avond in achtendertig jaar, maar een deel van mij is nog altijd gevangen in die ene avond dat Aidan het me vertelde. Een deel van mij is dat hotel nooit uit gekomen.

Al mijn boeken zeggen dat het geen zin heeft je energie te verspillen aan 'had ik maar'. Ze vertellen me alleen niet wat te doen als je verslaafd bent aan 'had ik maar'. De drogist verkoopt ook geen pleisters die een 'had ik maar'-verslaafde op zijn arm kan plakken als ondersteuning bij het afkicken van die verslaving die zoveel kan verwoesten.

Had ik maar nooit met Aidan afgesproken in Londen, afgelopen december, dan was de nachtmerrie waar ik nu in leef nooit begonnen.

'Mijn vriend heeft me verteld dat hij een vrouw heeft vermoord, maar dat heeft hij helemaal niet gedaan.'

'Ik heb de naam van die vrouw nodig, en een adres, zodat we haar kunnen vinden,' zegt brigadier Zailer, met de pen in de aanslag. Als ik niet direct antwoord, zegt ze: 'Ruth, als Aidan iemand zo ernstig in elkaar heeft geslagen dat...'

'Nee! Hij heeft haar helemaal niet aangeraakt.' Ik moet dat goed aan haar duidelijk maken. 'Er is niks met haar aan de hand. Niemand mankeert iets... Hij is niet eens bij haar in de buurt geweest, dat weet ik zeker.'

'Niemand mankeert iets?' Charlie kijkt verbluft.

'Nee.'

'Dat weet je heel zeker?'

'Ja.'

Ze denkt even na, en glimlacht dan naar me. 'Oké. We hebben het straks nog wel over jouw vriend en die vrouw,' zegt ze. 'Als je het niet erg vindt, neem ik eerst even een paar algemene gegevens op.' Ze doet ineens heel anders. Ze is niet meer zo ongeduldig en achterdochtig. Ze heeft haar veel te harde, badinerende stem laten varen en doet nu net alsof we vriendinnen zijn; alsof we in hetzelfde team zitten bij een *pub quiz*, en zij de goede antwoorden voor ons opschrijft. 'Naam, Ruth Bussey? B-U-S-S-E-Y?'

'Ja.'

'Voornamen?'

Wil ze die echt weten of maakt ze een geintje? 'Zinta.'

Ze lacht. 'Echt?'

‘Mijn moeder komt uit Letland.’

‘Het is een mooie naam,’ zegt ze. ‘Ik had ook altijd zo graag een interessante tweede naam gewild. Ik heet Elisabeth. En wat is je adres?’

‘Blantyre Lodge, Blantyre Park, Spil...’

‘Woon je in het park?’

‘In de parkwachterswoning, net buiten het hek.’

‘Dat grappige huisje met dat zwart-witte dak?’

De houten trapgevel. Ik verbeter haar niet. Ik knik.

‘Daar kom ik elke dag langs als ik naar mijn werk rij. Dus dat is jouw huis?’

‘Ik huur het. Het is niet van mij.’

‘Wat ik me nu altijd al afvraag: hoe krijg je het voor elkaar om die rode bladeren zo van het dak te laten hangen. Het lijkt altijd net een soort franje. Heb je soms iets in de schoorsteen geplant? Ik bedoel, dat een plant langs het huis omhoog kan klimmen, dat snap ik wel, maar...’

‘Wat doet dat er allemaal toe?’ flap ik eruit. ‘Ik ben alleen de huurder. Ik heb nooit ergens iets geplant.’

‘Wie is dan je huisbaas?’

‘De gemeente.’ Ik zucht, want ik besef dat ik geduldig moet blijven, hoe onmogelijk dat ook lijkt. Als ik probeer de zaken te overhaasten, dan zet zij de rem er toch weer op. Haar opgewekte vastberadenheid voelt als een band die me in mijn stoel gebonden houdt, voor zolang als dat haar goeddunkt.

‘Hoelang woon je daar al, Ruth?’

‘Bijna vier jaar.’

‘En je hebt in al die vier jaar nooit een probleem gehad om de huur te betalen?’

Weer zo’n rare vraag. Daar zit vast iets achter. ‘Nee.’

‘Nooit in de verleiding geweest om iets voor jezelf te kopen?’

‘Ik...’ *Dit is krankzinnig.* ‘Ik ben er nog niet aan toe om...’

‘Om je vast te leggen? Om ergens te wortelen?’ oppert Charlie Zailer, nog met een glimlach. ‘Snap ik best. Heb ik zelf ook heel lang gehad. Wat was je adres voor je in Blantyre Lodge kwam wonen?’

‘Ik... Mag ik iets drinken misschien?’

‘De thee komt eraan. Waar woonde je voor Blantyre Lodge?’

Met mijn ogen strak op de tafel voor me gericht, dreun ik mijn oude adres op: ‘Pople Street 84, Lincoln.’

‘Ook een huurhuis?’

‘Nee, dat huis was van mij.’

‘Dus in Lincoln had je wel wortels. Waarom ben je daar weggegaan?’

Ik doe mijn mond open voor een leugen, maar dan herinner ik me dat mijn vorige leugen ook al niet zo’n succes was: die zogenaamde verzwikte enkel van me. Ik wrijf met mijn handpalmen over mijn spijkerbroek om van de plakkerige klamheid af te komen. ‘Waarom stel je me allemaal van dit soort vragen? Wat maakt het uit waarom ik ben verhuisd? Ik ben hier om het over mijn vriend te hebben...’

De deur gaat open. Een lange, magere man die me te jong lijkt om al uit de schoolbanken te mogen, komt binnen met twee bekers thee. Echte bekers, die wel van porselein lijken. Eentje met groene strepen en eentje met bruine. Bij die van mij is een scherfje afgebroken langs de rand. ‘Wat een timing.’ Brigadier Zailer glimlacht naar haar collega, en dan naar mij. Hij mimet iets met zijn mond en wijst naar haar notitieblok. ‘Kennelijk mankeert niemand iets,’ zegt ze, en ze werpt hem een blik toe die ik niet kan ontcijferen. ‘Bedankt, Robbie.’ Zodra Robbie ons weer alleen heeft gelaten, zegt ze: ‘Drink je thee, en probeer maar een beetje te ontspannen, Ruth. We hebben geen haast. Ik weet dat je me iets te vertellen hebt, maar daar komen we straks wel aan toe, echt. De vragen die ik nu stel – dat zijn allemaal routinevragen. Niks om je zorgen over te maken.’

Met andere woorden, ik heb geen keuze, ik moet ze wel beantwoorden. Wat stom van me te denken dat Charlie Zailer gevoeliger zou zijn dan andere politieagenten. Na wat er met haar is gebeurd heeft ze waarschijnlijk juist de plek waar eerst haar gevoelens zaten volgestort met gewapend beton. Dat heb ik zelf immers ook een hele poos geprobeerd. Ik zie er de logica wel van in.

Tot mijn opluchting vraagt ze niet nog eens waarom ik uit Lincoln ben weggegaan. In plaats daarvan wil ze weten of ik werk. Ik

leun voorover. De stoom van mijn thee maakt mijn gezicht vochtig. Dat troost me op de een of andere manier.

‘Ik werk voor mijn vriend,’ vertel ik haar.

‘Hoe heet hij?’ Ze kijkt me onderzoekend aan.

‘Dat weet u al.’

‘Aidan?’

‘Ja.’

‘Achternaam?’

‘Seed.’

‘En wat doet Aidan voor de kost?’

‘Hij heeft een lijstenmakerij, Seed Art Services.’

‘O, dat ken ik wel. Jullie zitten toch aan de rivier? Bij die ene pub, hoe heet die ook weer...?’

‘Ja.’

‘Hoelang werk je al voor Aidan?’

‘Sinds augustus verleden jaar.’

‘En wat deed je voor die tijd? Toen je in Spilling kwam wonen?’

Ik hou me vast aan het idee dat dit straks achter de rug is. Zelfs aan de ergste dingen komt altijd een eind.

‘Eerst heb ik een poos niks gedaan, en toen ben ik voor de Spilling Gallery gaan werken.’

‘Als lijstenmaker?’

‘Nee.’ Het woord komt eruit als een kreet van pijn. Het voelt als een straf, deze eindeloze, zinloze ondervraging. ‘Ik kon toen nog niet inlijsten. Dat deed mijn baas. Ik hielp bij de verkoop – eigenlijk was ik receptioniste, maar ik verkocht ook schilderijen aan klanten. Aidan heeft me echt goed opgeleid toen ik voor hem ben gaan werken.’

‘Dus nu kun je wel inlijsten.’ Het is net of Charlie Zailer ingenomen is met mijn prestatie. ‘Had je werk toen je nog in Lincoln woonde?’

‘Toen had ik mijn eigen zaak.’

Ze glimlacht bemoedigend. ‘Ik kan geen gedachten lezen.’

‘Ik was tuinarchitect. Green Haven Gardens,’ zeg ik vlug voor ze doorvraagt.

‘Dat is dan wel een hele omslag – van tuinarchitect naar lijstenmaker. En je baas bij Spilling Gallery, hoe heette die?’

‘Saul Hansard,’ zeg ik zachtjes.

Ze legt haar notitieblok en pen neer. Ze kijkt naar me terwijl de magere vingers van haar rechterhand spelen met de ring om haar linkerhand. Het is één enkele diamant – een kleintje, met gouden klauwtjes erom die omhoogsteken vanaf de gouden band waar ze aan vastzitten. *Ze is verloofd.* Ik voel me buitengesloten van haar persoonlijke geluk, en ik weet dat ik daar geen enkel recht toe heb. Het is alweer een teken van hoe diep ik ben gezonken sinds Londen.

Hoe beter je jezelf begrijpt, des te gemakkelijker is het om te veranderen, zeggen mijn boeken.

‘Dus Aidan Seed en jij werken samen. Jullie lijsten schilderijen in bij de rivier. Hebben jullie ooit een overstroming gehad?’ vraagt brigadier Zailer monter. ‘Die pub wel, kan ik me herinneren. O – The Star, zo heet hij. Ik heb jullie uithangbord daar wel zien hangen – “Seed Art Services, Lijsten en Restauratie” – maar ik nam aan dat de zaak gesloten was. Elke keer als ik daar in de buurt ben, hangt er een bordje dat jullie dicht zijn.’

Ik staar haar aan. Ik trek het niet meer. Ik sta op, en stoot daarbij met mijn benen tegen de tafel, waarbij ik thee mors. Meer uit haar beker dan uit die van mij. ‘Aidan denkt dat hij een vrouw heeft vermoord. Mary Trelease heet ze,’ zeg ik nog eens. ‘Maar ik weet dat hij dat niet heeft gedaan.’

‘Daar komen we zo,’ zegt ze. ‘Ga zitten, Ruth. Ik vroeg je iets: is Seed Art Services nog altijd in bedrijf?’

‘Ja,’ zeg ik, en ik voel me vernederd. ‘Aidan en ik werken daar zes, soms zeven dagen per week. Op het bord staat: “Gesloten, behalve indien u een afspraak hebt of voor leveranciers”. We hebben het veel te druk voor mensen die langskomen met onzindingetjes. Als iemand een foto wil laten inlijsten, dan doen ze een halfuur over het uitkiezen van het lijstje, en dan draaien we verlies op zo’n klus.’

Charlie Zailer knikt. ‘Dus wie zijn dan jullie klanten?’

‘Hoezo? Wat maakt dat in vredesnaam uit? Gewoon, kunstenaars hier uit de buurt, musea en galleries, en een aantal bedrijven...’

‘En hoelang heeft Aidan dit bedrijf al? Zijn atelier zit er al zo lang als...’

‘Zes jaar,’ val ik haar in de rede. ‘Wil je ook nog weten waar we allebei op school hebben gezeten? En wat de meisjesnaam van onze moeders is?’

‘Nee. Maar ik wil wel graag weten waar Aidan woont. Bij jou?’

‘Zo goed als.’

‘Sinds wanneer?’

‘Twee, tweeënhalve maand.’ *Sinds onze nacht in Londen.* ‘Hij heeft zelf ook een appartement, bij het atelier. Het is eigenlijk eerder een magazijn dan een appartement. Er zit een heel klein keukentje in de ene hoek, maar niks doet het. Je kunt niet het gas en de oven tegelijk aan hebben.’ Ik zwijg, want ik heb haar al meer verteld dan nodig.

‘De meeste alleenstaande mannen kunnen rustig op een vuilnis-
hoop leven zonder er erg in te hebben,’ lacht brigadier Zailer. ‘En huurt hij zijn... perceel, of is hij de eigenaar?’

‘Hij huurt.’ Ik veeg mijn haar uit mijn ogen. ‘En voor het geval je het wilt weten, ja, hij betaalt zijn huur ook altijd op tijd.’

Ze slaat haar armen over elkaar en lacht. ‘Goed dan, Ruth. Bedankt voor je geduld. Vertel me dan nu maar over Aidan en Mary Trelease.’

Ik weet niet of ik nu geslaagd ben voor een of andere bizarre test waaraan ze me zojuist heeft onderworpen, en ik probeer mijn kalmte te hervinden en zeg duidelijk: ‘Hij heeft haar niet vermoord.’

‘Nog één keer, voor alle duidelijkheid: naar jouw weten heeft niemand – dus noch Aidan, noch iemand anders – Mary Trelease iets aangedaan of vermoord. Klopt dat?’

Ik knik.

‘Er is haar niets overkomen?’

‘Ja. Dat kunt u checken...’

‘Dat zal ik zeker doen.’

‘...en dan zult u zien dat ik gelijk heb.’

‘Maar waarom denkt Aidan dan dat hij haar heeft vermoord?’

Ik haal diep adem. ‘Dat weet ik niet. Hij wil het me niet vertellen.’

Haar wenkbrauwen schieten omhoog. ‘Is dit een geintje of zo?’

‘Nee. Het maakt ons allebei kapot.’

Ze slaat de palm van haar linkerhand vlak op tafel. ‘Ik heb wel een

beetje meer context nodig. Wie is die Mary Trelease? Wat doet ze? Waar woont ze? Hoe oud is ze? Hoe kennen Aidan en jij haar?’

‘Ze woont in Spilling. Ze is kunstenares. Ze schildert. Ze... ik weet niet hoe oud ze is. Ik denk ongeveer mijn leeftijd. Achtendertig, veertig. Misschien iets ouder.’ We hebben niets aan de antwoorden die ik weet te bedenken. Charlie Zailer realiseert zich dat nu nog niet, maar dat komt nog wel. En zodra ze daar achter komt, neemt ze mij niet meer serieus, dat is mijn grote angst.

Ze ziet eruit alsof ze datzelfde gevoel heeft waar ik zo doodziek van ben: het gevoel dat ze niet weet hoe ze dit moet aanpakken.

Uiteindelijk zegt ze: ‘Nou, dit heb ik nog nooit meegemaakt. Je zegt dus dat Aidan – hoelang heb je trouwens al iets met hem?’

‘Sinds afgelopen augustus.’

‘Oké. Dus eigenlijk al zo lang als je voor hem werkt?’

Ik knik.

‘Aidan gelooft dat hij Mary Trelease heeft vermoord, maar jij weet heel zeker dat ze niet dood of zelfs maar gewond is?’

‘Dat klopt, ja.’ Ik zak achterover in mijn stoel, blij dat iemand me eindelijk begrijpt.

Charlie Zailers ogen zijn tot spleetjes geknepen.

‘Je moet het me maar vergeven als je dit een domme vraag vindt, Ruth, maar... heb je Aidan al wel verteld dat Mary Trelease niet dood is?’

‘Ja.’ Ik begin te huilen. Ik kan er niets aan doen. ‘Dat heb ik hem al zo vaak verteld. Ik heb het gezegd tot mijn keel pijn deed en ik geen stem meer had.’

‘En hoe reageert hij dan?’

‘Hij schudt zijn hoofd – hij lijkt zo *zeker* van zijn zaak. Hij zegt dat ze niet kan leven, omdat hij haar heeft vermoord.’

‘En dit gesprek heb je al heel vaak gevoerd?’

‘Honderden keren. Ik heb hem verteld waar ze woont. Hij zou zo naar haar huis kunnen gaan en zelf het bewijs kunnen zien dat ze nog leeft, maar hij wil niet. Hij wil er niet heen om het met eigen ogen te zien, en mij gelooft hij niet – ik ben echt wanhopig zo langzamerhand.’

Charlie Zailer tikt met haar pen tegen de zijkant van haar gezicht. ‘Wat jij me allemaal vertelt is heel vreemd, Ruth. Realiseer je je wel hoe dit allemaal overkomt?’

‘Natuurlijk! Ik ben niet gek!’

‘Waarvan kennen Aidan en Mary elkaar?’

‘Ik... ik weet niet.’

‘Geweldig,’ mompelt ze. ‘Weet je zeker dat Aidan je niet zomaar wat op de mouw speldt? Hij heeft dit toch niet op 1 april verteld, hè?’ Als ze de uitdrukking op mijn gezicht ziet, trekt zij het hare in de plooi en zegt: ‘Wanneer heeft hij je dit verteld? Waar waren jullie toen, in wat voor situatie bevonden jullie je? Het spijt me, Ruth, maar dit verhaal is mij veel te sterk.’

‘We waren in Londen. Dat was vorig jaar, op dertien december.’

‘Was er een speciale reden waarom jullie die avond in Londen waren?’

‘We... we gingen naar een kunstbeurs.’

Ze knikt. ‘Ga verder.’

‘We zaten in ons hotel. Het was laat. We waren uit eten geweest en kwamen om ongeveer halftien weer terug. We gingen meteen naar onze kamer en... toen heeft hij het me verteld.’

‘Zomaar ineens? Zonder inleiding, gewoon zo van: “O, tussen haakjes, ik heb iemand vermoord?”’

‘Hij zei niet vermoord. Hij zei gedood. En nee, het was niet zomaar ineens. Aidan was overstuur. Hij zei dat hij dacht dat het niks kon worden tussen ons als we niet... als hij mij niet in vertrouwen nam, maar het was duidelijk dat hij dat eigenlijk niet wilde. Ik merkte dat hij er bang voor was. Ik zelf trouwens ook.’

‘Hoezo?’ Charlie Zailer leunt voorover. ‘De meeste mensen zijn er niet bang voor om door hun partner in vertrouwen genomen te worden. De meeste vrouwen willen zelfs niets liever. Had jij soms reden om aan te nemen dat Aidan een gewelddadig misdrijf had gepleegd?’

‘Nee, ik... nee. Er was geen reden.’ *De meeste vrouwen.* Ze heeft het over mensen voor wie het woord ‘geheim’ iets spannends heeft, voor wie dat niet juist een kwelling is.